

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3359 Sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

06/01/2026
Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Adalet
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih: 12-1-2026	Esas No: 2/3468

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
0 8 Ocak 2026
Numara:

T B M M GENEL MURAK
0 8 Ocak 2026
No : 1225055

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Sağlık hizmeti, doğası gereği insan yaşamı ve beden bütünlüğü ile doğrudan bağlantılı olup hem hasta haklarının hem de sağlık meslek mensuplarının görev ve sorumluluklarının çok hassas bir denge içinde değerlendirilmesini gerekli kılar. Modern hukuk düzenlerinde sağlık hizmet sunumunun temel dayanaklarından biri, kişinin kendi bedeni ve sağlığı hakkında karar verebilme hakkıdır. Bu hak; tıbbi müdahaleye rıza, aydınlatma yükümlülüğü ve kişinin önerilen tıbbi işlemi reddedebilmesi ilkeleri ile somutlaşmaktadır. Hastanın tedaviyi veya tetkiki reddetme hakkı, insan onurunun ve kişisel özerkliğinin bir gereği olduğu kadar, sağlık hizmetinin güven ilişkisi içinde yürütülebilmesi için de vazgeçilmezdir.

Diğer taraftan, sağlık hizmetleri yüksek düzeyde teknik bilgi ve uzmanlık gerektirmekte; teşhis ve tedavi süreçleri çoğu zaman riskli, belirsizlik içeren ve zamanla yarışılan koşullarda yürütülmektedir. Özellikle tarama testleri, erken tanı süreçleri ve koruyucu sağlık hizmetlerinde, tıbbi uygulamanın başarısı yalnızca sağlık meslek mensubunun özen yükümlülüğüne değil, aynı zamanda hastanın önerilen süreçlere katılımına ve gerekli tetkiklerin yapılmasına da bağlıdır. Hastanın bilgilendirilmiş şekilde bir tetkiki veya tedaviyi reddetmesi halinde, reddedilen işleme bağlı risklerin gerçekleşmesi ihtimali artmakta; bu durumda ortaya çıkabilecek sonuçların adil biçimde değerlendirilmesi hem hukuk güvenliği hem de hakkaniyet açısından önem taşımaktadır.

Mevcut mevzuatımızda hastanın tedaviyi reddetme ve durdurma hakkına ilişkin çerçeve düzenlemeler bulunmakla birlikte, bu alan ağırlıklı olarak ikincil mevzuat düzeyinde şekillenmiştir. Uygulamada “bilgilendirilmiş ret”e ilişkin kayıtların varlığına rağmen, tazminat davalarında sağlık meslek mensuplarının reddedilen tıbbi işleme bağlı sonuçlar nedeniyle de sorumlulukla karşı karşıya kalabildiği görülmektedir. Bu durum, hasta iradesinin açık ve belgeli olduğu hallerde dahi, kusur ve illiyet bağının değerlendirilmesinde öngörülebilirliği azaltmakta; hem sağlık çalışanları hem de sağlık kurumları bakımından ciddi bir hukuki risk alanı doğurmaktadır. Öngörülebilirliğin azalması, yalnızca bireysel tazminat ihtilaflarını artırmakla kalmamakta; aynı zamanda hekimlerin “defansif tıp” uygulamalarına yönelmesine, gereksiz tetkik ve sevklerin artmasına, sağlık sisteminde maliyetlerin yükselmesine ve kaynakların verimsiz kullanımına yol açabilmektedir. Bu sonuçların nihai etkisi ise, toplumun sağlık hizmetine erişimi ve hizmetin niteliği üzerinde olumsuz bir baskı olarak ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca hasta ile sağlık meslek mensubu arasındaki ilişki, güvene dayalı bir hizmet ilişkisi niteliği taşır. Bu güven ilişkisinin sürdürülebilmesi için her iki tarafın da hak ve yükümlülüklerinin açık, anlaşılır ve uygulanabilir bir normatif zemine oturtulması gerekir. Hastanın bilgilendirilmiş ret hakkının yalnızca yönetmelik düzeyinde kalması; uygulamada belge standartlarının kurumdan kuruma değişmesine, kayıt yöntemlerinin yeknesak olmamasına ve yargı süreçlerinde aynı nitelikteki olaylarda farklı sonuçların ortaya çıkmasına zemin hazırlayabilmektedir. Bu da hukuk devleti ilkesinin bir uzantısı olan “belirlilik” ve “öngörülebilirlik” ilkeleri bakımından sorunlar doğurmaktadır.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

Bu Kanun teklifi ile amaçlanan; hastanın tedaviyi, tetkiki, tarama testlerini veya tıbbi girişimi reddetme hakkını ve bu reddin hukuki sonuçlarını kanun seviyesinde açık ve kesin biçimde düzenlemek; bilgilendirme ve belgelendirme standartlarını asgari unsurlarıyla belirleyerek uygulamada birlik sağlamaktır. Teklif, bir yandan hastanın kendi bedeni üzerindeki tasarruf hakkını güçlendirmekte, diğer yandan sağlık meslek mensuplarını, usulüne uygun şekilde bilgilendirme ve kayıt altına alma yükümlülüğünü yerine getirdikleri hallerde, reddedilen işleme bağlı sonuçlardan dolayı öngörülemez ve hakkaniyete aykırı tazminat sorumluluğu ile karşı karşıya kalmaktan korumayı hedeflemektedir.

Teklif kapsamında getirilen düzenleme ile “bilgilendirilmiş ret”in geçerli sayılabilmesi için yazılı veya güvenli elektronik yöntemlerle kayıt altına alınması şartı öngörülmekte; kaydın asgari içeriği belirlenerek hem hastanın gerçekten bilgilendirilip bilgilendirilmediği hem de ret iradesinin açık olup olmadığı konusunda tartışmaları azaltacak bir çerçeve oluşturulmaktadır. Böylelikle sağlık hizmet sunumunda şeffaflık güçlenecek, uyuşmazlıkların önemli bir kısmı daha başlangıç aşamasında önlenebilecek, önlenemeyen uyuşmazlıklarda ise yargı mercilerinin değerlendirme yapabileceği daha sağlam bir delil zemini tesis edilecektir.

Öte yandan teklif, mutlak bir sorumsuzluk düzenlemesi getirmemektedir. Bilgilendirmenin hiç yapılmadığı veya yeterli ve anlaşılır şekilde yapılmadığı, kaydın gerçeğe aykırı olduğu, kişinin karar verme yeterliliğinin bulunmadığı ya da ret edilen işlem dışında kalan ihmal ve hataların zarara neden olduğu hallerde, sağlık meslek mensubunun sorumluluğunun gündeme gelebileceği açıkça belirtilerek hakkaniyet dengesi korunmaktadır. Bu yönüyle düzenleme, hem hastanın korunması hem de sağlık meslek mensuplarının hukuki güvenliğinin sağlanması arasında ölçülü bir denge kurmaktadır.

Sonuç olarak bu Kanun teklifi; hastanın bilgilendirilmiş ret hakkını kanun temeline oturtarak kişisel özerkliği ve hasta haklarını güçlendirmekte, uygulamada belirliliği artırmakta, defansif tıp kaynaklı maliyetleri azaltmaya katkı sunmakta ve sağlık hizmetinin güven ilişkisi içinde sürdürülmesini desteklemektedir. Hukuk güvenliğini sağlayan, ölçülü ve uygulanabilir bir çerçeve kuran bu düzenlemenin yasalaşması, hem vatandaşlarımızın hasta haklarının etkin biçimde kullanılmasına hem de sağlık hizmet sunumunun daha öngörülebilir ve sürdürülebilir bir zemine kavuşmasına hizmet edecektir.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - Madde ile 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa “Bilgilendirilmiş ret ve hukuki sonucu” başlıklı ek madde eklenmektedir. Düzenleme; kişinin önerilen muayene, tetkik, tarama, tedavi veya tıbbi girişimi, amacı, riskleri, alternatifleri ve reddin muhtemel sonuçları konusunda uygun şekilde bilgilendirildikten sonra reddedebilmesini kanun seviyesinde açıkça hüküm altına almakta; bu ret iradesinin yazılı veya güvenli elektronik kayıtlarla belgelenmesini zorunlu kılmaktadır. Usulüne uygun bilgilendirilmiş ret kaydı bulunan hallerde, reddedilen işlemde kaynaklanan zararlara ilişkin tazminat taleplerinde sağlık meslek mensubu lehine kusursuzluk ve illiyet bağının bulunmadığı karinesi kabul edilmekte; bilgilendirmenin yapılmadığı/yetersiz olduğu, kaydın gerçeğe aykırı olduğu, kişinin karar verme yeterliliğinin bulunmadığı veya ret dışındaki ihmal ve hataların zarara neden olduğu hallerde ise bu karinenin uygulanmayacağı belirtilerek hakkaniyet dengesi korunmaktadır. Uygulamaya ilişkin usul ve esasların Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 2 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 - Yürütme maddesidir.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

**3359 SAYILI SAĞLIK HİZMETLERİ TEMEL KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 1- (1) Kişi; kendisine önerilen muayene, tetkik, tarama, tedavi veya tıbbi girişimi, bu işlemin amacı, muhtemel yararları, riskleri, alternatifleri ve reddin doğurabileceği muhtemel sonuçları hakkında uygun şekilde bilgilendirildikten sonra reddedebilir.

(2) Ret beyanının geçerli sayılabilmesi için; bilgilendirmenin yapıldığına ve ret iradesine ilişkin kayıt, sağlık hizmet sunucusu tarafından yazılı veya güvenli elektronik yöntemlerle düzenlenir. Kayıta asgari olarak şu hususlar yer alır:

- a) Önerilen işlemin adı ve kapsamı,
- b) İşlemin yapılmaması halinde doğabilecek muhtemel sonuçlar,
- c) Alternatif seçenekler,
- ç) Bilgilendirmenin yapıldığı tarih, saat ve bilgilendirmeyi yapan sağlık meslek mensubunun kimlik bilgileri,
- d) Kişinin ret beyanı ve mümkünse imzası; imza alınamıyorsa gerekçesi,
- e) Uygun hallerde bir tanık imzası veya güvenli elektronik onay.

(3) Birinci ve ikinci fıkralara uygun şekilde düzenlenmiş bilgilendirilmiş ret kaydı bulunan hallerde; reddedilen muayene, tetkik, tarama, tedavi veya tıbbi girişimin yapılmamasından kaynaklanan zararlara ilişkin tazminat taleplerinde, sağlık meslek mensubunun kusurlu olmadığı ve reddedilen işlem bakımından illiyet bağının bulunmadığı karinesi kabul edilir.

(4) Üçüncü fıkradaki karine; bilgilendirmenin hiç yapılmadığının veya yeterli ve anlaşılır şekilde yapılmadığının, kaydın gerçeğe aykırı olduğunun, kişinin karar verme yeterliliğinin bulunmadığının ya da ret edilen işlem dışında kalan ihmal ve hataların zarara neden olduğunun ispatı halinde uygulanmaz.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA